

Harmonogram Działań Rozwojowych

Gmina Miasta Brodnicy

Anna Kupczyk, Wiesława Weis

Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2020

Opracowanie
Anna Kupczyk
Wiesława Weis

Pod kierunkiem doradców:
Agnieszki Książek, Zofii Kuczyńskiej, Doroty Tomaszewicz

Redakcja merytoryczna
Dorota Jastrzębska

Redakcja językowa, korekta, przygotowanie do publikacji
Editio

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Warszawa 2020

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji Creative Commons
[Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC)

Harmonogram działań rozwojowych powstał w ramach projektu „Wsparcie kadry jednostek samorząd terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów – II etap”

Projekt pozakonkursowy o charakterze koncepcyjnym współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany w partnerstwie ze Związkiem Miast Polskich, w ramach Osi Priorytetowej II, Działania 2.10, Program Operacyjny WIEDZA – EDUKACJA – ROZWÓJ na lata 2014–2020

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH (HDR)

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego: Gmina Miasta Brodnicy

Cel: usprawnienie procesu zarządzania oświatą w obszarze wsparcia uczniów szczególnie uzdolnionych

Obszar: wsparcie uczniów szczególnie uzdolnionych

Zadanie: opracowanie i wdrożenie na terenie Gminy Miasta Brodnicy systemu pracy z uczniami szczególnie uzdolnionymi

Podstawa prawna: art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.)

Wsparcie uczniów uzdolnionych wymaga wprowadzenia działań składających się na cały system czy model od diagnozy po różne formy pracy, gdyż w przeciwnym razie uczeń zdolny będzie identyfikowany z sukcesami szkoły w zakresie uzyskiwania tytułów w konkursach i olimpiadach. Tymczasem każdy uczeń jest kimś wyjątkowym. To na nauczycielach spoczywa ogromna odpowiedzialność, gdyż to oni muszą nie tylko dokładnie poznać każde dziecko w klasie, dostrzec jego potrzeby, lecz także zapewnić mu warunki rozwoju dostosowane do posiadanych przez niego możliwości, zdolności, uzdolnień czy talentów. Jest to nie tylko odpowiedzialność, ale i ustawowy obowiązek. O ile praca z uczniami mającymi różne trudności w nauce ma już wdrożone formy pracy potwierdzone przepisami prawa, które nauczyciele mogą bezpośrednio zastosować w praktyce szkolnej, o tyle działania podejmowane przez nauczycieli w pracy z uczniem zdolnym/uzdolnionym/utalentowanym przyjmują zwykle charakter doraźny. Najczęściej są one adresowane do uczniów, którzy wyraźnie wyróżniają się na tle pozostałych rówieśników i osiągają widoczne sukcesy przejawiające się celującymi ocenami z przedmiotów szkolnych i czołowymi miejscami w konkursach przedmiotowych.

Rozwiązania prawne pozwalają, co prawda uczniom zdolnym korzystać z indywidualnego programu lub toku nauki, stypendiów Ministra Edukacji Narodowej dla uczniów wybitnie zdolnych, uczestniczyć w konkursach organizowanych przez kuratorów oświaty czy olimpiadach i konkursach tematycznych związanych z wybranym przedmiotem lub dziedziną wiedzy. Dostęp do tych form jest jednak możliwy, jeżeli w szkole działa system pracy z uczniem zdolnym dostosowany do indywidualnych i zróżnicowanych potrzeb tej grupy uczniów, powiązany z zaangażowaniem osób, głównie nauczycieli znających sposoby i metody pracy z uczniami, których potrzeby wykraczają poza podstawy programowe.

Kompleksowy system pracy z uczniem zdolnym na terenie JST wymaga połączenia form stworzonych przez centralne władze oświatowe oraz form i metod wsparcia wypracowanych na terenie działania samorządu lokalnego. Celem tych działań powinno być rozwijanie aktywności i aspiracji edukacyjnych dzieci, rozbudzanie zainteresowań różnymi dziedzinami nauki, w tym poprzez myślenie i kreatywność.

Organ prowadzący szkoły, jest odpowiedzialny za ich funkcjonowanie, za tworzenie warunków do nauki dla wszystkich uczniów, stosownie do ich potrzeb. O szczególnym znaczeniu wsparcia JST dla uczniów zdolnych świadczy ustawowe prawo tworzenia Lokalnych programów wsparcia edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

Z analizy zebranych danych wynika, że uczniowie szczególnie uzdolnieni w szkołach prowadzonych przez Gminę Miasto Brodnicę otrzymują wsparcie w formie stypendiów i nagród rzeczowych, które przyznawane były w oparciu o *Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży* przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miejskiej w dniu 19 kwietnia 2018 r. oraz przyjętego na tej podstawie w Uchwale Nr XXXIV/299/2018 r. Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży uzdolnionej, form i zakresu tej pomocy, w tym stypendiów dla uzdolnionych uczniów oraz trybu postępowania w tych sprawach.

Z analizy przepisów prawa wynika, że istnieje konieczność objęcia formami wsparcia wszystkich uczniów chodzących do szkół na terenie Miasta Brodnicy niezależnie od miejsca zamieszkania. Natomiast z treści przeanalizowanych ankiet przygotowanych przez dyrektorów szkół wynika, że istnieje potrzeba rozszerzenia form pracy z uczniami uzdolnionymi poprzez: uruchomienie zajęć dodatkowych wynikających z zainteresowań uczniów a rozwijających kreatywność, spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin nauki, spotkania międzyszkolne uczniów uzdolnionych, współpraca z uczelniami wyższymi.

W trakcie spotkań doradczych przeanalizowano propozycje dyrektorów szkół oraz przykładowe rozwiązania opisane, jako dobre praktyki samorządowe w tym zakresie. Podjęto dyskusje z radnymi w sprawie ujęcia w *Lokalnym programie wspierania edukacji uczniów uzdolnionych*, poza systemem stypendialnym i nagrodami rzeczowymi także wsparcia w formie finansowania lub dofinansowania różnych form pracy z dziećmi i młodzieżą uzdolnioną, co umożliwi uruchomienie tzw. małych grantów.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy podjęto decyzję o opracowaniu i wdrożeniu na terenie Gminy Miasta Brodnicy systemu pracy z uczniami zdolnymi. Pierwszym krokiem będzie dostosowanie i uzupełnienie *Lokalnego Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży*, w którym uwzględnione będą wybrane narzędzia i rozwiązania zarządcze. Drugim krokiem będzie wdrożenia narzędzi i rozwiązań personalnego rozwoju organizacji, tj. doskonalenia nauczycieli w formie procesowego wspomaganie ukierunkowanego na pracę z uczniami zdolnymi oraz zainicjowanie współpracy w środowisku lokalnym na rzecz uczniów uzdolnionych w celu wypracowania i wdrożenia wspólnych rozwiązań.

Narzędzia i rozwiązania zarządcze:

1. Dostosowanie programu stypendialnego dla uczniów uzdolnionych do wymogu objęcia stypendiami uczniów szczególnie uzdolnionych pobierających naukę w szkołach na terenie Gminy Miasta Brodnicy.
2. Opracowanie wytycznych dla szkół i przedszkoli w celu przygotowania i realizowania zajęć dodatkowych w ramach wsparcia uczniów uzdolnionych.

3. Program małych grantów ukierunkowanych na rozwój uzdolnień uczniów w różnych obszarach edukacji.

Rekomendowane narzędzia i rozwiązania wspierające personalny rozwój organizacji:

1. Wdrożenie planu doskonalenia zawodowego nauczycieli ze szczególnym uwzględnieniem poszerzenia wiedzy z obszaru form i metod pracy z uczniem uzdolnionym.
2. Współpraca z lokalnymi mediami, instytucjami kulturalnymi, firmami i stowarzyszeniami oraz uczelniami na rzecz uczniów szczególnie uzdolnionych oraz szerokiego promowania osiągnięć uczniów zdolnych i ich nauczycieli

Czas realizacji zadania: 12 czerwiec 2019–31 sierpnia 2020 r.

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
1.	Zebranie informacji o realizowanych działaniach w szkołach prowadzonych przez Miasto Brodnicę dotyczących wsparcia uczniów uzdolnionych	1. Przygotowanie i wysłanie do szkół ankiety pt. <i>Organizacja wsparcia uczniów uzdolnionych w szkole (nazwa szkoły)</i> .	Od 12 czerwca do 30 czerwca 2019 r.	Dyrektorzy szkół	Kierownik Biura Oświaty
2.	Organizacja i spotkania zespołu oświatowego JST z teamem doradczym w ramach indywidualnego wsparcia	<p>1. Wstępna analiza materiałów (ankiet) przekazanych przez szkoły oraz innych zebranych danych przez zespół projektowy.</p> <p>2. Dyskusja z doradcami dotycząca oczekiwanych przez JST zmian w wybranym obszarze, próba określenia stanu docelowego „Jak chcemy, żeby było”.</p> <p>3. Dyskusja na temat zastosowania planowanych narzędzi i rozwiązań zarządczych oraz personalnego rozwoju organizacji pozwalających na przygotowanie i wdrożenie HDR.</p> <p>4. Przyjęcie ustaleń:</p> <p>1) podsumowanie dotychczasowych działań (stypendia, nagrody rzeczowe itp.),</p> <p>2) analiza istniejącego <i>Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży</i>,</p> <p>3) propozycje działań na rzecz wsparcia ucznia uzdolnionego np. zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne wynikające z rzeczywistych potrzeb uczniów, granty,</p>	Od 11 lipca do 12 lipca 2019 r.	Zespół oświatowy, Dyrektorzy Szkół, radni z wiceprzewodniczącym RM, team doradczy	Kierownik Biura Oświaty

		<p>nowy program stypendialny do uwzględnienia w rozwiązaniu systemowym.</p> <p>5. Przygotowanie projektu <i>Lokalnego programu wspierania uzdolnionych dzieci i młodzieży</i> z uwzględnieniem nowych działań, jako elementu rozwiązania systemowego.</p> <p>6. Przygotowanie założeń nowego programu stypendialnego jako jedno z działań przyjęte w rozwiązaniu systemowym.</p>			
3.	Organizacja spotkania roboczego	<p>1. Omówienie przykładowych działań na rzecz wsparcia uczniów uzdolnionych (m.in. zajęcia pozalekcyjne, granty, stypendia, kontakty z uczelniami wyższymi, współpraca z instytucjami, firmami i ngo) ujętym w założeniach rozwiązania systemowego wsparcia uczniów uzdolnionych.</p> <p>2. Podjęcie decyzji w sprawie wyboru działań adekwatnych do potrzeb poszczególnych szkół.</p> <p>3. Zaprezentowanie wytycznych do zajęć pozalekcyjnych.</p>	15 lipca 2019 r.	Dyrektorzy szkół, Zespół oświatowy	Kierownik Biura Oświaty
4.	Udział w posiedzeniach Komisji Rady Miejskiej w celu omówienia projektu <i>Lokalnego programu wspierania uzdolnionych dzieci i młodzieży</i> z uwzględnieniem nowych	<p>1. Omówienie, dyskusja, przygotowanie wniosków i rekomendacji.</p> <p>2. Przyjęcie założeń <i>Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży</i>.</p>	18 lipca 2019 r.	Zespół oświatowy, radni Komisji Rady Miejskiej	Kierownik Biura Oświaty

	działań jako elementu rozwiązania systemowego				
5.	Organizacja II spotkania doradczego	1. Przedstawienie wniosków i rekomendacji wynikających z realizacji zadań przyjętych w punktach 2, 3 i 4. 2. Opracowanie planu wdrożenia <i>Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży</i> – jako elementu rozwiązania systemowego.	Od 2 sierpnia do 3 sierpnia 2019 r.	Zespół oświatowy, radni Komisji Rady Miejskiej, team doradczy	Kierownik Biura Oświaty
6.	Organizacja spotkania roboczego	1. Prezentacja <i>Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży</i> – jako elementu rozwiązania systemowego. 3. Omówienie planu wdrożenia <i>Lokalnego programu</i> . 2. Dyskusja (wnioski i rekomendacje do wdrażania w poszczególnych szkołach).	20 sierpnia 2019 r.	Zespół oświatowy, Dyrektorzy szkół	Kierownik Biura Oświaty
7.	Wdrożenie wytycznych dotyczących przygotowania i realizowania zajęć dodatkowych w ramach wsparcia uczniów uzdolnionych zawartych w <i>Lokalnym programie</i> .	1. Omówienie procedury przygotowywania w szkołach analizy potrzeb w zakresie pracy z uczniem uzdolnionym. 2. Zgłoszenie do organu prowadzącego potrzeb w zakresie zmian w arkuszu organizacyjnym szkoły. 3. Akceptacja zmian w arkuszach organizacyjnych 4. Realizacja zajęć od października 2019 r.	29 sierpnia 2019 r. Do 10 września 2019 r.	Zespół oświatowy, Dyrektorzy szkół	Kierownik Biura Oświaty
8.	Ogłoszenie naboru wniosków na granty edukacyjne w oparciu o Lokalny program.	1. Przygotowanie zarządzenia Burmistrza Brodnicy o ogłoszeniu naboru wniosków na granty edukacyjne dla szkół. 2. Rozpatrzenie wniosków i przyznanie grantów.	Od 15 września do 15 grudnia 2019 r.	Pracownik Biura Oświaty	Kierownik Biura Oświaty

		3. Realizacja projektów grantowych przez szkoły.			
9.	Doposażenie bazy szkół do realizacji przyjętych działań na rzecz uczniów uzdolnionych.	1. Przygotowanie przez dyrektorów wniosków zawierających potrzeby w zakresie doposażenia niezbędnego do realizacji działań na rzecz uczniów zdolnych. 2. Analiza złożonych wniosków. 3. Opracowanie danych do projektu budżetu na 2020.	od 15 września do 30 września 2019 r.	Dyrektorzy szkół, nauczyciele	Kierownik Biura Oświaty
10.	Wdrożenie planu doskonalenia nauczycieli, jako elementu rozwiązania systemowego.	1. Przygotowanie wniosków dyrektorów do organu prowadzącego w oparciu o diagnozę potrzeb.	Do 30 listopada 2019 r.	Dyrektorzy szkół, Kierownik Biura Oświaty	Kierownik Biura Oświaty
		2. Przygotowanie planu dofinansowania form doskonalenia nauczycieli.	Do 30 stycznia 2020 r.	Kierownik Biura Oświaty	Kierownik Biura Oświaty
11.	Organizacja społecznej debaty jako elementu rozwiązania systemowego.	1. Zaprezentowanie rezultatów po pierwszym roku wdrażania <i>Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży</i> , zajęć pozalekcyjnych, doskonalenia nauczycieli, doposażenia bazy szkół – jako elementów rozwiązania systemowego. 2. Wspólne wypracowanie działań na rzecz uzdolnionych dzieci i młodzieży. 3. Zaproszenie przedstawicieli uczelni, biznesu, ngo, mediów oraz instytucji kultury do aktywnego włączania i realizacji działań na rzecz uczniów uzdolnionych.	Czerwiec 2020	Zespół oświatowy, dyrektorzy szkół/przedszkoli, radni RM, przedstawiciele uczelni, biznesu, ngo, mediów oraz instytucji kultury	Kierownik Biura Oświaty
		1. Uzupełnienie rozwiązania systemowego oraz <i>Lokalnego programu</i>	Wrzesień 2020	Kierownik Biura Oświaty, Rada Miejska	Kierownik Biura Oświaty

		wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. 2. Przyjęcie do realizacji uzgodnionych działań na rok szkolny 2020/2021.			
12.	Przygotowanie prezentacji rozwiązań przyjętych w HDR	1. Wybór jednej z form prezentacji rozwiązań przyjętych w HDR, tj. – Opis dobrej praktyki, – Minireportaż z wywiadem, – Studium refleksji w oparciu o etapy dyskusji zogniskowanej. 2. Sporządzenie prezentacji przyjętych rozwiązań w HDR według załącznika przygotowanego w Modelu doradztwa dla JST.	Do końca października 2020 r.	Zespół oświatowy	Kierownik Biura Oświaty

Sposoby monitorowania HDR

Numer działania	Miernik	Wskaźnik	Sposoby dokumentowania
1	Liczba przygotowanych kwestionariuszy ankiet.	1	Kwestionariusz ankiety pt. <i>Organizacja wsparcia uczniów szczególnie uzdolnionych w szkole</i>
2	Liczba osób biorących udział w I spotkaniu zespołu oświatowego	Minimum 12	Protokół ze spotkania, lista obecności
3	Liczba osób biorących udział w spotkaniu roboczym	Minimum 7	Lista obecności
4	Liczba prezentacji założeń <i>Lokalnego programu</i>	Minimum 4	Listy obecności, protokoły z posiedzeń Komisji Rady Miejskiej
5	Liczba osób biorących udział w spotkaniu roboczym	Minimum 10	Lista obecności, notatka
6	Liczba osób biorących udział w spotkaniu roboczym	7	Lista obecności, wnioski i rekomendacje
7	Liczba przygotowanych wytycznych dotyczących zajęć pozalekcyjnych Liczba godzin zajęć zatwierdzonych w arkuszach	1 Minimum 120 godzin	Wytyczne Raport z arkuszy organizacyjnych

	organizacyjnych		
8	Liczba zrealizowanych grantów Liczba zarządzeń	6 1	Zestawienie sprawozdań z zrealizowanych grantów Zarządzenie Burmistrza Brodnicy
9	Liczba informacji do budżetu	1	Projekt budżetu Miasta Brodnicy na 2020 r.
10	Liczba wniosków ze szkół w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli Liczba przygotowanych planów dofinansowania doskonalenia nauczycieli	5 1	Zestawienie wniosków Plan dofinansowania
11	Liczba zorganizowanych debat	1	Notatka, fotorelacja
12	Liczba przygotowanych prezentacji wdrożonego HDR	1	Uzupełniona formatka z Modelu wsparcia JST